

двосторонніх угод з державами сприятиме вирішенню проблеми подвійного екологічного оподаткування авіаційних перевізників України.

Література

1. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 № 3393-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3393-17>.

2. Directive 2008/101/EC of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32008L0101>

3. Исполнова Д. Авиапассажиры заплатят за налог // Заграница. – №15 (463) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.zagranitsa.info/article.php?new=463&idart=46317>.

УДК 349.1(043.2)

Смокович М. І., д.ю.н.,
Голова Касаційного адміністративного суду
у складі Верховного Суду України, м. Київ, Україна

НОВЕЛИ КОДЕКСУ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА УКРАЇНИ. ПРЕДМЕТНА ЮРИСДИКЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ

3 жовтня 2017 року Верховна Рада України остаточно ухвалила проект закону № 6232 від 23.03.2017 «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів». Пропонуємо зупинитись більш детально на новелах Кодексу адміністративного судочинства України (далі також – КАСУ) в частині предметної юрисдикції адміністративних судів.

1. По-перше, статтею 4 нової редакції КАСУ передбачається внесення більшої чіткості у предмет адміністративної юрисдикції. Вперше у Кодексі адміністративного судочинства дано визначення поняття «публічно-правовий спір». Так, пунктом 2 частини першої статті 4 КАСУ встановлено, що публічно-правовий спір – це спір, у якому:

1) хоча б одна сторона здійснює *публічно-владні управлінські функції*, в тому числі на виконання делегованих повноважень, і спір виник в зв'язку із виконанням або невиконанням такою стороною зазначених функцій; або

2) хоча б одна сторона *надає адміністративні послуги на основі законодавства*, яке уповноважує або зобов'язує надавати такі послуги виключно суб'єкта владних повноважень, і спір виник в зв'язку із наданням або ненаданням такою стороною зазначених послуг; або

3) хоча б одна сторона є суб'єктом виборчого процесу або процесу референдуму і спір виник у зв'язку із порушенням її прав у такому процесі з боку суб'єкта владних повноважень або іншої особи.

2. Розширено визначення **поняття «адміністративний договір»**. Так, відповідно до нової редакції КАСУ (пункт 16 частини першої статті 4) під *адміністративним договором* пропонується розуміти спільний правовий акт суб'єктів владних повноважень або правовий акт за участю суб'єкта владних повноважень та іншої особи, що ґрунтується на їх волеузгодженні, має форму договору, угоди, протоколу, меморандуму тощо, визначає взаємні права і обов'язки його учасників у публічно-правовій сфері і укладається на підставі закону: а) для розмежування компетенції чи визначення порядку взаємодії між суб'єктами владних повноважень; б) для делегування публічно-владних управлінських функцій; в) для перерозподілу або об'єднання бюджетних коштів у випадках, визначених законом; г) замість видання індивідуального акта; г) для врегулювання питань надання адміністративних послуг.

3. Доповнено перелік категорій спорів, які вважаються публічно-правовими. Так, відповідно до частини першої статті 19 нової редакції КАСУ юрисдикція адміністративних судів поширюється на справи у публічно-правових спорах, зокрема:

1) у спорах фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень (нормативно-правових актів чи індивідуальних актів), дій чи бездіяльності, крім випадків, коли для розгляду таких спорів законом встановлено інший порядок судового провадження;

2) у спорах з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби;

3) у спорах між суб'єктами владних повноважень з приводу реалізації їхньої компетенції у сфері управління, у тому числі делегованих повноважень;

4) у спорах, що виникають з приводу укладання, виконання, припинення, скасування чи визнання нечинними адміністративних договорів;

5) за зверненням суб'єкта владних повноважень у випадках, коли право звернення до суду для вирішення публічно-правового спору надано такому суб'єкту законом;

6) у спорах щодо правовідносин, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдуму;

7) спорах фізичних чи юридичних осіб із розпорядником публічної інформації щодо оскарження його рішень, дій чи бездіяльності у частині доступу до публічної інформації, тощо.

Уточнено перелік справ, на які юрисдикція адміністративних судів не поширюється: 1) що віднесені до юрисдикції Конституційного Суду

України; 2) що мають вирішуватися в порядку кримінального судочинства; 3) про накладення адміністративних стягнень, крім випадків, визначених цим Кодексом; 4) щодо відносин, які відповідно до закону, статуту (положення) громадського об'єднання, саморегулювальної організації, віднесені до його (її) внутрішньої діяльності або виключної компетенції, крім справ у спорах, визначених пунктами 9, 10 частини першої цієї статті.

Отже, як бачимо, зважаючи на судову практику, до переліку публічно-правових спорів пропонується віднести спори щодо оскарження рішень атестаційних, конкурсних, медико-соціальних експертних комісій та інших подібних органів, рішення яких є обов'язковими для органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інших осіб; спори щодо формування складу державних органів, органів місцевого самоврядування, обрання, призначення, звільнення їх посадових осіб (стаття 19 нової редакції КАСУ).

Відповідно до нових правил юрисдикції та підсудності, запропонованих законопроектом № 6232 від 23.03.2017, юрисдикція між загальними, господарськими та адміністративними судами розмежовується залежно, в першу чергу, від предмета спору (в залежності від змісту спірних відносин), а не суб'єктного складу сторін.

Отже, з метою попередження юрисдикційних спорів та «дублювання» цивільних, господарських, адміністративних справ вводиться поняття «похідних вимог», які в окремих випадках можуть бути об'єднані з основними, навіть, якщо окремо вони мали б розглядатися за різними правилами судочинства. Також до кодексів включено низку механізмів, які мають запобігати маніпуляціям з визначенням підсудності.

УДК 34:004(043.2)

Сопілко І. М., д.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПИТАННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ І ДЕРЖАВНА ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА

Сучасні процеси інформаційної глобалізації, транспарентності та подальшого розвитку громадянського й інформаційного суспільства несуть різнорівневе навантаження на систему державного управління. У вирії як наукових досліджень, так численних законодавчих актів чимало зусиль слід докласти для оформлення цілісного уявлення про державну інформаційну політику сучасної української держави, становлення механізмів її кореляції із засадами зовнішньої та внутрішньої політики та у зв'язку із виникненням нових викликів, пов'язаних із Інтернетом. Тому,